

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

УДК 811.111

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ФУНКЦІЇ АЛЮЗІЇ В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ
(на матеріалі англійської мови Великої Британії та США)

Н. Д. Ткаченко

lbyjpfddh@ukr.net

аспірантка кафедри англійської філології та перекладу Київського національного
 лінгвістичного університету
 (Міністерство освіти і науки України)
 03680, Київ, вул. Велика Васильківська, 73

Статтю присвячено видам і функціям алюзії, відтвореної лінгвокультурними репрезентаціями простору в художньому тексті. В основі утворення просторової алюзії є посилання на певну місцевість, пов'язану з синхронною або діахронною подією, фактом. Такі посилання визначені переважно топонімами. Топонім розглянуто як лінгвокультурну національну або інтернаціональну репрезентацію хронотопу художнього твору; він є фоном подій, одним із засобів відтворення алюзії в англійській мові. Просторову алюзію досліджено як лінгвокультурний засіб відтворення національної специфіки мислення та мови народу. Просторова алюзія утворюється ментальними операціями пригадування, асоціювання подій з певною місцевістю через її назву. Просторова алюзія знайдена більшою мірою в таких видах літературного твору як роздум та опис. Аналізовані просторові репрезентації сприяють реалізації комунікативної та лінгвокультурної функцій твору. Відповідно до хронотопу, алюзії класифіковано за принципами діахронії та синхронії. Обидва види алюзії розрізняють прагматичні та семантичні алюзії. Прагматичні алюзії відтворюють логічні операції організації тексту – дефініцію, узагальнення, конкретизацію, пояснення та ін. Семантичні алюзії поєднують прагматичні, оцінні та стилістичні конотації у відтворенні художніх образів мовними засобами. Стилїстичні конотації нерідко утворюються метафоричними, метонімічними та іншими переносними значеннями. Подальші наукові розвідки лінгвокультурної алюзії включають вивчення її в напрямках лінгвокультурології, прагмалінгвістики, соціолінгвістики, почасти психолінгвістики, а також лінгвістики тексту (на матеріалі текстів різних функціональних стилів та жанрів).

Ключові слова: алюзія, лінгвокультурологія, простір, функція, текст.

© Ткаченко Н. Д. [Ткаченко Н. Д.] lbyjpfddh@ukr.net

Лінгвокультурні функції алюзії в художньому тексті (на матеріалі англійської мови Великої Британії та США) (Українською) [Лінгвокультурные функции аллюзии в художественном тексте (на материале английского языка Великобритании и США) (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

ЛИНГВОКУЛЬТУРНЫЕ ФУНКЦИИ АЛЛЮЗИИ В ХУДОЖЕСТВЕННОМ ТЕКСТЕ (на материале английского языка Великобритании и США)

Н. Д. Ткаченко

lbyjpfddh@ukr.net

аспирантка кафедры английской филологии и перевода Киевского национального
 лингвистического университета

(Министерство образования и науки Украины)

03680, Украина, Киев, ул. Большая Васильковская, 73

Статья посвящена видам и функциям аллюзии, представленным лингвокультурными репрезентациями пространства в художественном тексте. В основе образования пространственной аллюзии лежит ссылка на определенную местность, связанную с синхронным или диахронным событием, фактом. Такие ссылки чаще всего определяются топонимами. Топоним рассматривается как лингвокультурная национальная или интернациональная репрезентация хронотопа художественного произведения; он служит фоном событий и является одним из средств выражения аллюзии в английском языке. Пространственная аллюзия рассматривается как лингвокультурное средство отображения национальной специфики мышления и языка народа. Пространственная аллюзия создается ментальными операциями вспоминания, ассоциирования хронотопной ситуации. Пространственная аллюзия обнаружена преимущественно в таких видах литературного произведения, как размышление и описание. Анализируемые пространственные репрезентации способствуют реализации коммуникативной и лингвокультурной функций текста. В соответствии с хронотопом, аллюзии классифицированы согласно принципам синхронии и диахронии. Оба вида аллюзии подразделены на прагматические и семантические аллюзии. Прагматические аллюзии отображают логические операции организации текста – дефиницию, обобщение, конкретизацию, объяснение и др. Семантические аллюзии объединяют прагматические, оценочные и стилистические коннотации в создании художественных образов средствами языка. Стилистические коннотации создаются метафорическими, метонимическими значениями и другими переносными значениями. Дальнейшие научные исследования аллюзии усматриваются в направлениях лингвокультурологии, социолингвистики, прагмалингвистики, отчасти психолингвистики, а также лингвистики текста (на материале текстов разных функциональных стилей и жанров).

Ключевые слова: аллюзия, лингвокультурология, пространство, функция, текст.

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

CULTURAL LINGUISTIC FUNCTIONS OF ALLUSION
IN FICTION (based on British and American English)

N. D. Tkachenko

lbyjpfddh@ukr.net

A post-graduate student, Department of English Philology and Translation,

Kyiv National Linguistic University

(Ministry of Education and Science of Ukraine)

Velyka Vasylkivska St., 73, Kyiv, Ukraine, 03680

The article deals with the semantics, kinds and functions of allusion expressed by the cultural linguistic representations of space in fiction. Space allusion is formed by reference to a certain locality connected with some synchronic or diachronic event or fact. These references are mostly realized by toponyms. Toponym is defined as a cultural linguistic national or international representation of chronotop, serving as background of events. Space allusion is analyzed as a cultural linguistic means for reflecting the country's national specifics. It is resulted by mental operations of reminiscence, association of events with a certain locality through its name. Space allusion is found mostly in such kinds of literary works as rumination and description. The representations under analyses help to realize communicative and cultural linguistic functions of the text. According to chronotop allusions are analyzed on synchronic and diachronic principles. All investigated kinds of allusion are classified into pragmatic and stylistic allusions. Pragmatic allusions reflect logical operations of the text organization – definition, generalization, concretizing, explication, etc. Stylistic allusions combine evaluative pragmatic and stylistic connotations in creating artistic images. It was determined that stylistic connotations are created by transferred metaphoric, metonymic and other meanings. Further researches of allusion includes such approaches as cultural linguistics, social linguistics, pragmalinguistics, psycholinguistics as well as text linguistics (based on texts of different functional styles and genres of a language).

Key words: allusion, cultural linguistics, space, function, text.

Вступ

Протягом останніх десятиліть усе більше уваги дослідників привертає алюзія та засоби її відтворення в текстах різних функціональних стилів, зокрема, в англійській мові. Відтворена просторовими номінаціями, вона виявляє історичні культурні цінності англійської мови, що вимагає вивчення її функціонування в різних варіантах англійської мови.

Актуальність статті пов'язана з недостатнім вивченням національно-культурних

© Ткаченко Н. Д. [Ткаченко Н. Д.] lbyjpfddh@ukr.net

Лінгвокультурні функції алюзії в художньому тексті (на матеріалі англійської мови Великої Британії та США) (Українською) [Лінгвокультурные функции аллюзии в художественном тексте (на материале английского языка Великобритании и США) (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

**PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]**

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>

особливостей, засобів та способів вираження алюзії в різних варіантах сучасної англійської мови.

Завдання статті – проаналізувати особливості реалізації алюзії в тексті, класифікувати засоби її реалізації в британському та американському варіантах англійської мови та схарактеризувати її лінгвокультурну специфіку.

Мета статті – дослідити лінгвокультурну специфіку та засоби вираження просторової алюзії в художньому тексті (на матеріалі британського та американського варіантів англійської мови).

Об'єктом дослідження була обрана алюзія та її просторові репрезентації в зазначених вище варіантах англійської мови.

Предмет дослідження – лінгвокультурологічні особливості та види алюзії зі значенням простору в художніх текстах.

Матеріалом дослідження слугували художні тексти британських та американських письменників ХХ століття.

Наукова новизна полягає в тому, що в статті вперше проаналізовано особливості семантики та лінгвокультурологічні функції просторової алюзії, виокремлено прагматичні та стилістичні види алюзії на матеріалі текстів англійською мовою, зокрема її британського та американського варіантів.

Методи дослідження включають пошуковий та інтерпретаційний аналіз оригінальних текстів та коментарів до них, структурно-семантичний, функціонально-семантичний та лінгвокультурологічний аналіз, застосовані задля визначення стилістичної та прагматичної лінгвокультурної алюзії, почасти зіставний аналіз – для виокремлення специфіки досліджуваного матеріалу.

Основний зміст

Алюзія розуміється в сучасній лінгвістиці та літературознавстві як стилістичний прийом, пов'язаний із використанням фольклорного, літературного, історичного або побутового факту, афоризму, крилатого слова, ідіоми [9, с. 13]. В окремих дослідженнях розглядалися смислові та семантичні види алюзії, її смислові та стилістичні функції [2]. Алюзія встановлює асоціацію між діахронним та синхронним фактами або явищами, першоджерелом та асоційованою з ним номінацією. Вона сприяє реалізації гносеологічної, когнітивної [2], кумулятивної функції у тексті. Когнітивний статус алюзії визначає її концептуальну функцію [2], її первинну номінативну, образну та оцінну семантику. До текстових функцій алюзії належать текстотвірна та інтертекстуальна. Алюзія була вже класифікована на такі види: ономазіологічна алюзія, стилістична, риторична [4, с. 34-36] та стилістична [3, с. 116-124]. Серед проблем класифікації алюзій – визначення критеріїв класифікування за

(Problems of linguistic semantics)

Cultural linguistic functions of allusion in fiction (based on British and American English) (in Ukrainian)

[Lingvokul'turni funkcii' aljuzii' v hudozhn'omu teksti (na materiali anglijs'koi' movy Velykoi' Brytanii' ta SShA)]

© Tkachenko N. D. [Tkachenko N. D.] lbyjpfddhh@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

семантикою, структурою або функціями [1, с. 239]. При цьому спостерігається недостатнє вивчення прагматичних алюзій [1, с. 239], що визначає необхідність їх розгляду та класифікації з позицій прагмасемантики та функціонально-семантичного підходу [5].

Отримані результати

Просторові алюзії слід класифікувати відповідно до критеріїв синхронії та діяchronії. До діяchronічних належать алюзії з національними назвами видів простору, пов'язаних з історичними подіями в певній країні. Просторові номінації виконують прагматичну та інформативну функцію, насичуючи художній твір алюзіями на історичних осіб, історичні події та ін. У творах американських письменників ХХ ст. особливу увагу у використанні історичної інформації приділено громадянській війні за незалежність Америки від британської влади. Інформативні алюзії визначають місця найважливіших битв, наприклад, битва при Геттисбергу, у липні 1863 р. вирішила кінець Громадянської війни [11, с. 325]: *As a compromise between the serious and the trivial a grand exhibition of fireworks, culminating in a representation of the battle of Gettysburg took place in the Grand Concourse every night* [8, с. 134]. Власна назва рель'єфу може певною мірою бути символом історичних подій. Наприклад, алюзія *Bunker Hill* містить символізуючу алюзію на першу велику битву в американській Війні за незалежність 17 червня 1775 р. [7, с. 374]: *“Stand up here, I says to Liverpool, ‘you scum of a despot limited monarchy, and have another dose of Bunker Hill’* [13, с. 277]. Прагматична семантика цієї алюзії утворюється не лише інформативністю, а й негативним відношенням адресанта до адресата, яке містить й емоційні конотації. Історична алюзія утворює інтертекстуальність, порівнюючи американський простір із простором іншої країни – табором росіян у часи російсько-японської війни 1904-1905 рр. [7, с. 332], отже імплікує оцінні та іронічні конотації: *The sidewalk looked like a Russian camp in Oyama’s line of march* [13, с. 103].

Інша історична тема – рабовласництво – представлена в прагматичній символізуючій алюзії *Mason and Hamilton line*: *“Well, everybody south of Mason and Hamilton line knew that the North by itself could’t whip a whole country the size of Spain* [13, с. 132]. Ця номінація простору символізує кордон між штатами Пенсильванія та Мериленд, який поділяв вільні північні штати та рабовласницькі південні штати [7, с. 341]. Прагматична алюзивна семантика міститься також і в історичній назві *the Territories*, яка за часи О. Генрі вживалася щодо регіонів, офіційно не включених до США та відомих свавіллям й жорстокими звичаями [7, с. 329]: *“Bill Humble, an old friend of mine in the Territories conceived the illusion that he wanted to be appointed United*

© Ткаченко Н. Д. [Ткаченко Н. Д.] lvypfdhh@ukr.net

Лінгвокультурні функції алюзії в художньому тексті (на матеріалі англійської мови Великої Британії та США) (Українською) [Лингвокультурные функции аллюзии в художественном тексте (на материале английского языка Великобритании и США) (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>

States Marshal” [13, с. 96]. Ця алюзія містить оцінні та іронічні конотації стосовно бажання адресата, виявляючи їх несумісність з соціальних та територіальних причин.

Етнічна алюзія також може містити прагматичні конотації. Алюзія на акціонім, пов’язана з етнічною інформацією, нерідко надає пояснення подіям в указаному нею місті, наприклад: *This was said to be the reason Winchell always referred to him as a Nazi, that and the fact, that he attended rallies in Yorkville* [11, с. 141]. Йорквіль відомий як район Нью-Йорку, де проживає багато американців німецького походження і де у 30-х роках ХХ ст. проходив мітинг солідарності нацистів з німецькими нацистами [6, с. 210]. Етнічна алюзія іноді містить зв’язок з найменуванням певного народу через назву будівлі того чи іншого стилю, наприклад: *And you have the Sportsmen’s Show where the girl that measures 36, 19, 45 cooks breakfast food in a birch-bark wigwam on the banks of the Grand Canal of Venice conducted by one of the Vanderbilts, Bernard McFadden, and the Reverends Dowie and Duss* [13, с. 270]. Лінгвокультурна алюзія *bark wigwam* у цьому прикладі поєднана з іншою лінгвокультурною алюзією – на назву країни через назву об’єкта з утворенням інтертекстуальності – типового художнього прийому О. Генрі, що сприяє актуалізації інформативної, когнітивної та естетико-емотивної функцій мови, надає оповіданням письменника пізнавального значення і викликає яскраві враження у читача.

Серед різновидів прагматичних алюзій зі значенням простору певне місце посідають біографічні, в тому числі, й автобіографічні алюзії. Наприклад: *The two cities were separated only by a thin well-bridged river* [12, с. 134]. Імплікуюча гіпо-гіперонімічна алюзія *the two cities* визначає акціонім *St. Paul*, де народився автор – Ф. С. Фітцджеральд, та *Minneapolis*, які називають “*Twin Cities*” [8, с. 325].

Прагматична семантика значною мірою визначає також характеризуючу алюзію. Такий різновид прагматичної алюзії може пов’язувати національний простір із певним об’єктом, наприклад, із назвою їжі: *Denver passed around, shaking hands with his guests, and saying over the two or three Spanish words he knew until it was like a coronation rehearsal or a Bryan barbeque in Texas* [13, с. 185]. Ця алюзія називає штат Техас сільськогосподарським центром США [7, с. 353]. Отже, прагматичні просторові алюзії включають інформативні історичні, символічні, етнічні, біографічні, характеризуючі.

Алюзії можуть поєднувати експресивні, метафоричні та інші стилістичні конотації з прагматичними конотаціями оцінки. Наприклад, заголовок оповідання О. Генрі “*A Madison Square Arabian Night*” містить посилання на арабські країни, пов’язуючи Нью-Йорк з арабськими казками “Тисяча й одна ніч” [13, р. 67], утворюючи таким чином інтертекстуальність. Медісон-Сквер асоціюється з багатством, оскільки в часи О. Генрі він вважався символом добробуту, знаходився у найбагатшому житловому районі Нью-Йорку [7, с. 321-322].

(Problems of linguistic semantics)

Cultural linguistic functions of allusion in fiction (based on British and American English) (in Ukrainian)

[Lingvokul'turni funkcii' aljuzii' v hudozhn'omu teksti (na materiali anglijs'koi' movy Velykoi' Brytanii' ta SShA)]

© Tkachenko N. D. [Tkachenko N. D.] lvjyfpdhh@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

Метафоричні алюзії можуть містити глибокі історичні та етнологічні конотації. Прикладом є алегорична алюзія *The White-Washed Wigwam* – так автор називає Білий Дім – резиденцію президента у Вашингтоні, очевидно, маючи на увазі запеклу боротьбу поселенців Америки з індіанським населенням. Алюзія утворена через уподібнення до мови індіанців [7, с. 329]: “*Are you patriotic enough to help me put this thing through the White-Washed Wigwam of the Great father of the most eastern flag station of the Pennsylvania railroad?*” [13, с. 97]. Метафоричні алюзії О. Генрі на Нью-Йорк містять ситуативні прагматичні оцінні та емоційні авторські конотації. Негативні емоційні конотації відтворені в алюзії *Wolftown-on-the-Hudson* “вовче місто на Гудзоні” [7, с. 344]: “*Well, I could't leave her loose in Wolftown-on-the-Hudson*” [13, с. 144].

Авторська метафорична алюзія *the beautiful white island* описує *Liberty Island*, тобто острів Свободи, на якому стоїть Статуя Свободи; ця алюзія реалізує емоційну конотацію [8, с. 331]: *A month afterward, when the beautiful white island floated toward them in the Narrows, Henry's throat grew constricted with the rest and he wanted to cry out to Choupette and all foreigners, “Now, you see!”* [12, с. 164]. Метафорична алюзія може містити посилення на характеристики простору, як, наприклад, алюзія на штат Техас – країну ковбоїв та зелених рівнин, де вирощують більшість худоби в США [10, с. 147]: *Tom Green County was once the standard of measurement* [14, с. 78].

Міфологізована просторова алюзія представлена, наприклад, італійським іменником *inferno* – “пекло”, який у словосполученні *Dore's Illustrations of the Inferno* [13, с. 268] реалізує емоційну функцію, утворює інтертекстуальність із текстом біблії та з частиною твору Данте Аліґ'єрі “Божественна комедія”. Ця алюзія належить до поетичного стилю і має емотивні конотації. Інша міфологізована алюзія *The Land of Nod* [13, с. 240] бібл. “*Земля Нод на схід від Едема* [цит. за *Старий Завіт, Книга Буття; 4 : 16*” [7, с. 370] утворює інтертекстуальність. Міфологізована просторова алюзія може відтворювати лише емоції персонажа: *Music, wild intoxicating music made by troubadours direct from a rear basement room in Elisium – set her thoughts to dancing* [13, с. 111, 334]. “Елісій (Єлісейські поля) уособлюють поля блазнів, потойбічний світ, куди попадають праведники” [7, с. 334].

Алюзивні акціоніми можуть поєднувати прагматичні статусні, емотивні та гумористичні конотації. Акціонім у складі антропонімізованої алюзивної метафори бере участь в утворенні прагматичних конотацій зниженого соціального статусу: *The other one medium dark while not as remarkable was a clinch in a contest for Miss Fifty-Second Street* [15, с. 10]. Іноді в аналізованих текстах топоніми утворюють контрастуюче метафоричне алюзивне порівняння з прагматичною-статусною конотацією, наприклад:

© Ткаченко Н. Д. [Ткаченко Н. Д.] lvypfdhh@ukr.net

Лінгвокультурні функції алюзії в художньому тексті (на матеріалі англійської мови Великої Британії та США) (Українською) [Лингвокультурные функции аллюзии в художественном тексте (на материале английского языка Великобритании и США) (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>

One of the first things I saw and heard ... were the offices and private showrooms, where was a saleswoman who looked like a cross between a countess and Texas Guinan [15, с. 10]. Ця алюзивна метафора містить історичну семантику підвищення статусу людини в номінації (брит. з франц.) *countess* та знижену національну в номінації ісп. *Texas Guinan*.

Приєм алюзії може утворювати гру слів-топонімів з імпліцитною інтертекстуальністю, наприклад: “*That’s my niece, ’ says he; ’Miss Willella Learight, down from Palestine’ on a visit’.* “*The Holy Land.*’ *I says to myself, my thoughts milling some as I tried to run them into the corral’.* *Palestine, The Holy Land* [13, с. 46]. Гра слів заснована на алюзивній асоціації назви міста Палестина (Техас) з назвою місцевості *Палестина* поблизу Середземного моря [7, с. 316].

Іронізована алюзивність О. Генрі задіює назви різноманітних національних просторів. В іронічній алюзії *An Eight’s Street Delmonico* [13, с. 81] дешевий ресторан порівнюється із шикарним рестораном у центрі Нью-Йорку [7, с. 324-325].

Авторський роздум О. Генрі, насичений асоціативними алюзіями, задіює назви різноманітних просторів США, утворюючи інтертекстуальність для іронічного відтворення типового американського містечка: *Take a lot of Filipino huts and a couple of hundred brick-kilns and arrange ’em in squares in a cemetery. Cart down all the conservatory plants in the Astor and Vanderbilt greenhouses, and stick ’em about wherever there’s room. Turn all the Bellevue patients and the barbers’ convention and the Tuskegee school loose in the streets, and run the thermometer up to 120 in the shade. Set a fringe of the Rocky Mountains around the rear, let it rain, and set the whole business on Rockaway Beach in the middle of January – and you’d have a good imitation of Espiritu* [13, с. 190]. Отже, семантична просторова алюзія реалізує стилістичну функцію через метафоричні порівняння, асоціативні зв’язки, містить емоційні та певні прагматичні конотації.

Висновки

Проведений аналіз показав, що лінгвокультурні репрезентації простору утворюють різні види алюзії – синхронічний та діахронічний види, серед яких вирізняються прагматична та семантична алюзія. Прагматична алюзія реалізує інформативну, історичну, етнічну, біографічну, символічну, номінативну, оцінну, іплікуючу функції, нерідко має емоційні конотації. Семантичні види включають емоційну міфологізовану, пародійну, метафоричну, іронічну, асоціативну алюзії, гру слів, та ін., поєднуючи стилістичну семантику з прагматичними оцінними конотаціями. Алюзія слугує також засобом типологізації, інтертекстуальності, образотворчої характеристики персонажів художнього твору.

(Problems of linguistic semantics)

Cultural linguistic functions of allusion in fiction (based on British and American English) (in Ukrainian)

[Lingvokul'turni funkcii' aljuzii' v hudozhn'omu teksti (na materialii anglijs'koi' movy Velykoi' Brytanii' ta SShA)]

© Tkachenko N. D. [Tkachenko N. D.] lbyjpfddh@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

Перспективи подальших наукових розвідок

Подальші наукові розвідки лінгвокультурних особливостей, різновидів та засобів вираження алюзії у досліджуваних варіантах англійської мови вбачаються у напрямках лінгвокультурології, прагмалінгвістики, соціолінгвістики, почасти психолінгвістики, а також у лінгвістиці тексту.

Література

1. Кузнєцова Г. В. Напрямки вивчення алюзії як лінгвістичного явища / Г. В. Кузнєцова // Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету: . – Одеса Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету: Міжнародний гуманітарний університет, 2014. – С. 238-241.
2. Лавриненко О. О. Алюзивна об'єктивізація концептів прецедентних текстів (на матеріалі англійських публіцистичних текстів) / О. О. Лавриненко. Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/April2011_1/Lvrynenko.pdf.
3. Новохачева Н. Ю. Стилистический прием аллюзии в газетно-публицистическом дискурсе конца XX-начала XXI веков : Дис ... канд. филол. наук / Н. Ю. Новохачева. – Ставрополь, 2005. – 198 с.
4. Тухарели М. Д. Аллюзия в системе художественного произведения: Дис. ... канд. филол. наук : 10.01.08 / М. Д. Тухарели. – М., 2006. – 186 с.
5. Ярошевич И. С. Аллюзия как средство реализации интертекстуальности в публичной политической коммуникации / И. С. Ярошевич // Вестник Полоцкого государственного университета. Серия Е. Педагогические науки. – 2012. – №15. – С. 117-122.

Довідкові джерела

6. Медникова Е. Комментарий / Е. Медникова // Capote T. The Grass Harp. Breakfast at Tiffany's. – М. : Progress Publishers, 1974. – С 193-223.
7. Медникова Е. Комментарий / Е. Медникова // Henry O. Selected Stories.– М. : Progress Publishers, 1977. – С. 311-376.
8. Полторацкий А. И. Комментарий / А. И. Полторацкий – Fitzgerald F. S. Selected Short Stories / F. S. Fitzgerald. – М. : Progress Publishers, 1979. – С. 307-357.
9. Словник тропів і стилістичних фігур / [автор-укладач В. Ф. Святовець]. – К. : Академія, 2011. – 176 с.
10. Lazarevich E. F., Kaganova A.F. Commentaries / E. . Lazarevich, A.F.Kaganova // Henry O. The Skylight Room / O. Henry. – М. : High School, 1972. – С. 118-165.

Джерела ілюстративного матеріалу

11. Capote T. The Grass Harp. Breakfast at Tiffany's / T. Capote. – М. : Progress Publishers, 1974. – 156 р.

© Ткаченко Н. Д. [Ткаченко Н. Д.] lvypfdhh@ukr.net

Лінгвокультурні функції алюзії в художньому тексті (на матеріалі англійської мови Великої Британії та США) (Українською) [Лінгвокультурные функции аллюзии в художественном тексте (на материале английского языка Великобритании и США) (На укр. яз.)]
 (Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>

12. *Fitzgerald F. S. Selected Short Stories / F. S. Fitzgerald.* – М. : Progress Publishers, 1979. – 275 p.
13. *Henry O. Selected Stories / O. Henry.* – М. : Progress Publishers, 1977. – 278 p.
14. *Henry O. The Skylight Room / O. Henry.* – М. : High School., 1972. – 112 p.
15. *Stout R. The Red Box Rex Stout.* – СПб. : Антология, 2005. – 190 с

References

1. Kuznetsova G. V. Napryamki vivchennya alusii yak lingvistichnogo yavischa [Tendencies of studying allusion as linguistic phenomenon] / *G. V. Kuznetsova // Scientific notes of the International Humanitarian University.* – Odesa : International Humanitarian University, 2014. – P. 238-241.
2. Lavrinenko O. O. Alusivna obyektivisatsiya contseptiv pretsedentnyh tekstiv (na materialy angломovnyh publitsistichnyh tekstiv) [Allusive objectivisation of precedential texts (on the material of the English publicity texts)] / O. O. Lavrinenko. Available at: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/April2011_1/Lavrynenko.pdf.
3. Novokhacheva N. Yu. Stilisticheskiy priyom allusii v gazetno-publitsisticheskom diskurse kontsa XX-nachala XXI vekov [Stylistic device of allusion in newspaper publicity discourse of the late XX and early XXI c.] : Dis. ...candidata filologicheskoyh nauk / N. Yu. Novokhacheva. – Stavropol, 2005. – 198 с.
4. Tuhareli M. D. Allusiya v sisteme khudozhestvennogo proizvedeniya [Allusion in the system of fiction] : Dis. ...candidata filoljgicheskoyh nauk : 10.01.08 / M. D. Tuhareli. – Moscow, 2006. – 186 с.
5. Yaroshevich I. S. Allusiya kak sredstvo realizatsii intertekstualnosti v publichnoy politicheskoy kommunikatsii [Allusion as a means of realising intertextuality in public political communication] / I.S. Yaroshevich // *Vestnik of Polotsky State University.* – Series E. Pedagogical Sciences. – 2012. – №15. – С. 117-122.
6. Mednikova E. Kommentariy [Commentary] / E. Mednikova // *Capote T. The Grass Harp. Breakfast at Tiffany's.* – М. : Progress Publishers, 1974. – С. 193-223.
7. Mednikova E. Kommentariy [Commentary] / E. Mednikova // *Henry O. Selected Stories.* – М. : Progress Publishers, 1977. – С. 311-376.
8. Poltoratsky A. I. Kommentariy [Commentary] / A. I. Poltoratsky. – *Fitzgerald F. S. Selected Short Stories / F. S. Fitzgerald.* – М. : Progress Publishers, 1979. – С. 307-357.
9. Словник тропів і стилістичних фігур / [автор-укладач В. Ф. Святовець]. – К. : Академія, 2011. – 176 с.
10. Lazarevich E. F., Kaganova A. F. Kommentariy [Commentary] / E. F. Lazarevich, A. F. Kaganova // *Henry O. The Skylight Room / O. Henry.* – М. : High School, 1972. – С. 118-165.
11. *Capote T. The Grass Harp. Breakfast at Tiffany's / T. Capote.* – М. : Progress Publishers, 1974. – 156 p.
12. *Fitzgerald F. S. Selected Short Stories / F. S. Fitzgerald.* – М. : Progress Publishers., 1979. – 275 p.
13. *Henry O. Selected Stories / O. Henry.* – М. : Progress Publishers, 1977. – 278 p.
14. *Henry O. The Skylight Room / O. Henry.* – М. : High School., 1972. – 112 p.
15. *Stout R. The Red Box / Rex Stout.* – St. Peterbourgh : Antology, 2005. – 190 с.

(Problems of linguistic semantics)

Cultural linguistic functions of allusion in fiction (based on British and American English) (in Ukrainian)

[Lingvokul'turni funktsii 'aljuzii' v hudozhn'omu teksti (na materialy anglijs'koi' movy Velykoi' Brytanii' ta SShA)]

© Tkachenko N. D. [Tkachenko N. D.] lbyjpfddh@ukr.net